

Veřejná zakázka na první předškolní zařízení s ekoznačkou Nordic Swan ve Finsku

Procura+ vítězná nabídka

Obr.: Obec Hyvinkää

**Účastník projektu
Procura+:**

Obec Hyvinkää

Zakázka:

Mateřská škola v Kenttäkatu - nová budova zadána: 2017

Úspory:

Energetická účinnost: dle odhadu 123 kWh/m²/rok
Ostatní: Ekoznačka Nordic Swan udělena v srpnu 2017

SHRNUTÍ

- Obec Hyvinkää si dala za cíl vybudovat první předškolní zařízení s ekoznačkou ve Finsku.
- Stavba předškolního zařízení probíhala v souladu s normami ekoznačky, což umožnilo obci Hyvinkää zajistit celou řadu udržitelných řešení, například řešení na podporu využívání energie, minimalizaci chemikálií, používání udržitelných stavebních materiálů a vytváření zdravého životního prostředí.
- Proběhl dialog s trhem, který pomohl obci zjistit, jaká inovativní řešení jsou v současné době na trhu k dispozici a jak velký je zájem dodavatelů o získání ekoznačky Nordic Swan po dokončení stavby.
- Zakázku na vybudování předškolního zařízení a získání ekoznačky Nordic Swan dostala středně velká finská stavební společnost Teijo-Talot Oy.

Základní informace

Hyvinkää je malá obec na jihu Finska, kde žije asi 46 500 obyvatel. [Obec Hyvinkää](#) se zavázala splnit řadu [environmentálních cílů](#) (ve finštině), které budou v letech 2013 až 2020 určovat její strategii. Tyto cíle se týkají ekologické výstavby a údržby, účinného využívání energie, ochrany klimatu a veřejného zadávání.

Když se obec Hyvinkää v roce 2015 rozhodla zadat veřejnou zakázku na novou budovu předškolního zařízení, vytyčila si za cíl, že se bude jednat o první předškolní zařízení s ekoznačkou ve Finsku. Chtěla tak zajistit, že nová budova bude dětem i zaměstnancům poskytovat zdravé prostředí a dostatečné pohodlí, a to v souladu s širšími ekologickými cíli obce.

Subjekty se mohou ucházet o získání [ekoznačky Nordic Swan pro malé domy, bytové domy a budovy určené pro školní a předškolní zařízení](#) (Verze 3.2), pokud splní normy v oblasti energetické náročnosti budovy, chemických výrobků, stavebních výrobků/zboží a řady vnitřních environmentálních faktorů, které jsou důležité pro zdraví a životní prostředí, jakož i požadavky týkající se řízení kvality ve stavebním procesu. Aby budova mohla ekoznačku získat, musí být posuzována z hlediska životního cyklu, dosahovat nízké spotřeby energie, splňovat přísné environmentální a zdravotní požadavky na stavební výrobky, materiály a chemické výrobky, zajišťovat zdravé vnitřní prostředí a nízké emise a uplatňovat proces výstavby s ověřenou kvalitou.

Díky tomuto přístupu k výstavbě mateřské školy v Kenttätatu získala obec Hyvinkää za rok 2017 ocenění Procura + „Udržitelná veřejná zakázka roku“.

Zadávací postup

Před vyhlášením zadávacího řízení zahájila obec Hyvinkää rozsáhlý dialog s trhem. Prvním krokem bylo zveřejnění žádosti o informace (ŽOI) na vnitrostátním portálu elektronických zadávacích řízení s cílem zjistit, zda existuje zájem o navázání pevného partnerství s obcí. Obec se dále zaměřila na získání informací týkajících se možností energetických úspor - zejména řešení v oblasti osvětlení, vytápění, chlazení, využití vody, účinnosti spotřeby energie a větrání. Zajímaly ji také další informace o nových a inovativních stavebních materiálech, technikách a stavebních metodách.

Na ŽOI odpověděli čtyři dodavatelé, kteří byli následně pozváni k osobní schůzce s úředníky pro veřejné zadávání. Ústředním bodem těchto diskusí byl dlouhý a zevrubný dialog o možných překážkách a způsobech splnění náročných kritérií. Protože bylo známo, že proces získání ekoznačky bude vyžadovat intenzivnější zapojení zhotovitele, zjišťovala dále obec Hyvinkää prostřednictvím komunikace s trhem, zda by dodavatelé byli ochotni se zavázat k realizaci projektu tohoto rozsahu ve spolupráci s obcí. K vyřízení certifikačního procesu by bylo například nutné zapojit větší počet pracovníků, než je tomu u standardních stavebních zakázek. Výsledky dialogu s trhem byly ovšem velmi povzbudivé, a proto se obec rozhodla vytčené cíle nadále prosazovat.

Kritéria pro zadávací řízení

Předmět zakázky

Mateřská školka v Kenttäkatu – nová budova

Výběrová kritéria

Dodavatelé měli určit jednoho zaměstnance odpovědného za řízení procesu udělování ekoznačky. Uchazeči také museli předložit plán na zajištění souladu stavebního procesu s požadavky Nordic Swan, zahrnout do něj i své subdodavatele a předložit návrhy, jak docílit toho, aby budova v konečném výsledku splňovala požadavky Nordic Swan na spotřebu energie.

Technické specifikace

Mezi požadavky na udržitelnost byly uvedeny následující:

- Celková spotřeba energie by měla být stejná nebo menší než 75 % horní hranice národního standardu, tj. 127 kWh/m² za rok. Tento požadavek se týkal vytápění (včetně dalších energetických alternativ v oblasti dálkového vytápění, chlazení, osvětlení a elektrických zařízení, řízení a automatizace, tepelné izolace a rekuperace tepla, oken a minimalizace spotřeby teplé vody).
- Předložit návrh na způsob splnění požadavků pro udělení ekoznačky týkajících se spotřeby energie, konkrétně systémů vytápění, ventilace a klimatizace (HVAC), a možnosti úpravy ovládání těchto systémů.
- Předložit návrh na způsob měření spotřeby energie a shromažďování údajů.

Kritéria pro zadání zakázky

Zakázka byla zadána na základě ekonomicky nejvýhodnější nabídky (ENN), přičemž jednotlivým kritériím byla přiřazena následující důležitost:

- Cena (50 %): nabídka s nejnižší cenou, která obdrží maximální počet 50 bodů, přičemž ostatní nabídky se vypočítají v poměru k ní.
- Kvalitativní měřítka (50 %), rozdělená na:
 - prostorové rozvržení/funkční charakteristiky (50 %) - vyhodnotí se plány předložené v nabídce, přičemž nejlepší funkční projekt získá 10 bodů a ostatní se vypočítají poměrným způsobem
 - fasáda (15 %) - nejlepší návrh získá 10 bodů a ostatní se vypočítají poměrným způsobem
 - doprava (15 %) - návrhy týkající se doručovacích tras, parkování pro zaměstnance a návštěvníky a umístění těchto tras, přičemž návrh, který bude vyhodnocen jako nejlepší, obdrží maximum 10 bodů a ostatní se vypočítají poměrným způsobem

- personál vyčleněný na realizaci projektu (10 %) - zaměstnanec na plný úvazek s odpovídajícími pracovními zkušenostmi a doporučeními, který bude mít na starosti proces zajištění ekoznačky, přičemž nejlepší získá maximum 10 bodů a ostatní se vypočítají poměrným způsobem
- předložení návrhu možností jak udržovat materiály a konstrukce trvale v suchu (10 %) - materiály a konstrukční části budovy musí být chráněny během přepravy a instalace/ výstavby, přičemž nejvyšší možný počet bodů je 10. Ostatní se vypočítají poměrným způsobem.

Ustanovení o plnění smlouvy

Uchazeči museli předložit:

- plány řízení kvality ve výrobním procesu a řízení výrobního procesu, které zahrnují bezpečnost práce a environmentální politiku společnosti; a
- projektový plán, který zahrnuje plánování, řízení a zajištění kvality stavebních prací.

Výsledky

Nabídky předložili čtyři dodavatelé, kteří se účastnili dialogu s trhem (plus jeden další dodavatel), z nichž všichni splnili povinné požadavky a stanovené normy.

Částky uvedené v nabídkách byly nižší než očekávání. Předpokládalo se, že budova bude stát přibližně 7 milionů eur. Vítězná nabídka však uváděla pouhých 4 850 000 eur (a dokonce i nejvyšší nabídka byla s částkou 6 595 000 eur stále nižší než původní odhady). Podle všeho možnost udělení ekoznačky dokončené stavbě, jež pro vítěznou společnost představovala šanci prokázat kvalitu svých postupů (a získat tak výhodu v případě zájmu o další veřejné nabídky v budoucnu), představovala pro uchazeče dodatečnou motivaci ke zvyšování konkurenceschopnosti v zadávacím řízení.

Náklady na budovu nakonec činily přibližně 6 milionů eur (včetně všech konečných úprav provedených během procesu výstavby). Stavba byla zahájena na podzim 2016 a dokončena v srpnu 2017, kdy škola také získala ekoznačku Nordic Swan.

Dopady na udržitelnost

Při stavbě budovy byly použity pouze materiály a produkty s ekoznačkou neobsahující chemické látky, což zaručilo minimalizaci emisí do vnitřního i venkovního prostředí.

Během fáze výstavby byly rovněž pečlivě kontrolovány a řízeny stavební procesy s cílem zabránit vzniku jakýchkoli environmentálních či konstrukčních rizik v pozdějších fázích životního cyklu budovy.

Použité materiály jsou buď recyklovatelné, nebo je lze bezpečně na konci životního cyklu budovy zlikvidovat. Budova byla navíc postavena tak, aby mohla být v případě potřeby demontována a znovu postavena na jiném místě, nebo aby mohly být moduly bezpečně demontovány a recyklovány v továrně.

Také venkovní hrací prvky, které byly vyrobeny z neošetřeného dřeva nebo dřeva certifikovaného FSC, splňují normy ekoznačky Nordic Swan. Šplhací lana jsou vyrobena z přírodních vláken.

Proces výstavby také vyžadoval inovativní nákup materiálu. Zhotovitel stavby si proto musel vytvořit úzké, vzájemně provázané vztahy s dodavateli, aby dokázal určit původ materiálů a najít náhradu za díly, které nesplňovaly požadavky na ekoznačku (například nahrazení standardních MDF panelů panely s nízkým obsahem formaldehydu).

Celková hmotnost budovy je přibližně 1 400 000 kg. Všechny materiály jsou z hlediska dopadu na životní prostředí lepší než běžně používané materiály, a pomáhají tak snižovat uhlíkovou stopu budovy. Zatímco také u běžných staveb končí 10 - 15 % stavebního materiálu jako odpad, v případě tohoto projektu byla produkce odpadu snížena na 5 %. Za tímto úspěchem stojí především výroba stavebních dílů v předem nařezaných modulech.

Výsledná budova nabízí příjemné vnitřní prostředí, ať již jde o osvětlení, odhlučnění či větrání. Díky inteligentnímu architektonickému návrhu je faktor denního světla ve společných místnostech nejméně 2,5 %, což je v severských zemích obtížně dosažitelný výsledek. Náročné bylo vyřešit i otázku hlučnosti prostředí, neboť budova byla určena pro 200 dětí. Díky dodržování kritéria ekoznačky je však výsledný hluk výrazně nižší než v běžných budovách předškolních zařízení. Budova je navíc vybavena systémem řízeného větrání, který se automaticky upravuje podle údajů z monitorů vlhkosti a CO₂ (tj. čtecích zařízení, která automaticky vysílají signál systému větrání), čímž se vytváří příjemné vnitřní klima pro všechny osoby zdržující se ve vnitřních prostorech.

Místní energetická společnost dodává zelenou elektřinu, která se vyrábí z biologicky rozložitelného domovního odpadu. Podnik zajišťující dálkové vytápění odebírá energii ze zařízení na likvidaci odpadu, které vyrábí elektřinu spalováním domácího odpadu (ten nezahrnuje kov, sklo, papír, lepenku a biologicky rozložitelný odpad).

Sociální aspekty

S cílem zajistit přístup do budovy všem dětem byl při stavbě jednotlivých místností brán zřetel také na potřeby dětí se zdravotním postižením. Místnosti mají širší dveře a poskytují dostatek prostoru uvnitř pro snadnější manévrování. K dispozici je také samostatný, dostatečně prostorný vchod do vestibulu, který umožňuje uživatelům invalidních vozíků a jiného pomocného vybavení dostat se dovnitř a tam své vybavení odkládat.

Samotné děti mohly ovlivnit některá rozhodnutí týkající se vzhledu. V závěrečné fázi návrhu interiéru mohla například skupina dětí, které budou do mateřské školy docházet, spolurozhodovat o kombinaci barev, a také přiřazovat body nabídkám na nábytek pro předškoláky.

A konečně, obecní zaměstnanci předškolních zařízení v Hyvinkää, kteří trpí silnou alergií nebo astmatem, dostali nabídku přemístit se do nové mateřské školy v Kenttäkatu, která by jim poskytla bezpečnější pracovní prostředí, lépe odpovídající jejich zdravotnímu stavu.

Získané poznatky

Dialog s trhem měl nepochybně dopad na zlepšení kvality nabídek. Ze všech bylo cítit pochopení pro úsilí obce a zároveň všechny pečlivě zohledňovaly kritéria a požadavky udržitelnosti. Všem uchazečům se podařilo jasně zformulovat své plány na dosažení požadované spotřeby energie a získání certifikátu ekoznačky Nordic Swan. Zároveň i projevili náležité porozumění pro práci, kterou by celý proces obnášel.

Při stanovování počátečních náročných cílů a nasměrování celého procesu byla rovněž neocenitelná odbornost pro věc zapálených pracovníků v oblasti veřejného zadávání. Pokud si tedy vytyčíme jasné cíle, vyhradíme si dostatek času, abychom se zorientovali na trhu a seznámili se s možnostmi norem a ekoznaček odpovídajícím našim cílům, můžeme zadávat veřejné zakázky na bezpečné, zdravotně nezávadné budovy, které mohou vést i k dlouhodobým úsporám.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Inkeri Kontiola

Specialista na veřejné zakázky

Inkeri.kontiola@hyvinkaa.fi

Web: <http://www.hyvinkaa.fi/>

O projektu Procura+

Projekt Procura+, který zahájila a koordinuje globální asociace místních samospráv k udržitelnému rozvoji ICLEI, představuje síť evropských veřejných orgánů a regionů, které vzájemně spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Spolupráce

Jsme síť evropských veřejných orgánů a regionů, které spolupracují, sdílejí informace a jednají v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

Sdílení

Díky spojení znalostí a zkušeností můžeme zajišťovat poradenství, podporu a propagaci všem veřejným orgánům, které chtějí realizovat udržitelné a inovativní veřejné zadávání.

Skutky

Síť Procura+ spojuje své síly k prosazování udržitelného a inovativního veřejného zadávání na evropské úrovni.

www.procuraplus.org

Překlad do českého jazyka zajistilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu [Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání](#). Projekt vytváří dlouhodobou konzultační a odbornou platformu pro rozvoj tohoto konceptu a mimo jiné nabízí: poradenství, konzultace, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web

Tato publikace byla vytvořena v rámci projektu Regiony SPP, který získal finanční prostředky z programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizont 2020 na základě grantové dohody č. 649718. Výhradní odpovědnost za jakékoli chyby nebo opomenutí nese vydavatel. Obsah nemusí nutně odrážet názor Evropské komise. Evropská komise rovněž neodpovídá za jakékoli použití informací obsažených v tomto dokumentu.